

Управо је конститутивност једно од темељних историјских достигнућа српског народа који је тај статус изборио још у 19. веку, а нарочито након Другог светског рата када је дао немерљив допринос борби против фашизма и доживео стравичан геноцид.

Постоје многи показатељи који уверљиво говоре о ендемској слабости наше државе, дисфункционалности наших институција, недоследности у спровођењу донетих стратегија, дубокој социјалној и моралној кризи. Овакво формулисана оцена о стању нашег друштва и државе постаје опште место сваке озбиљне политичке анализе и оцене. Зато није ни чудно нити нас много може изненадити актуелни став садашњег владајућег режима према свакако једном од наших најважнијих националних и државних питања, а оно се односи на велики и значајан проблем постављања наше државе у односу на заштиту права српског народа који се сада налази у оквирима новонасталих постјугословенских државних творевина, након разбијања друге Југославије.

Ово питање није постављено у пуном политичком и институционалном капацитету готово две деценије јер се сматрало, а очигледно је да се и данас сматра да се на тај начин решавање положаја српског питања јавља опет као једини разарајући и реметилчки фактор у идиличном и бесконфликтном успостављању регионалне стабилности. Постављање питања права српског народа је очигледно једини фактор који стоји на путу коначне регионалне стабилизације која је постала специфична идеолошка мантра у нашем друштву. Као да се регионална стабилност може одржати једино ако Србија као држава поставља на озбиљан и одговоран начин најважнија питања положаја српског народа у нашем региону. Ако се Србија и усуди којим случајем да поставља питање решавања животних проблема и интереса српског народа онда се то тумачи као директно мешање у унутрашње послове новонасталих држава на Балкану.

Тако је било и са стратегијом Владе Србије о очувању и јачању односа матичне државе и дијаспоре и матичне државе и Срба у региону. Она је веома брзо делегитимисана јер је из ње повучено најважније и најбитније питање о положају српског народа, питање његове конститутивности и политичког субјективитета у Хрватској и Црној Гори. Тако је наша влада још једном показала да нема јасно опредељену политичку концепцију и у области заштите људских и националних права српског народа и дала за право оним тзв. дежурним борцима против српског национализма који су и на сам помен заштите права Срба у региону потегли као и увек до сада идеолошку дисквалификацију о деловању великосрпског национализма који је и даље на трагу империјалне политике

стварања Велике Србије, али и реафирмације националне политике која је вођена у време владавине Слободана Милошевића.

Овакве примедбе нису стигле само из Црне Горе и Хрватске већ и из редова наше тзв. грађански оријентисане самопроглашене политичке елите чији је један од истрајних гласоговорника Латинка Перовић изјавила да „многима у Србији није јасно чему то служи. Како то тек изгледа суседима јер демократску јавност зачуђује да Србија не признаје реалност насталу на простору бивше Југославије где сада постоје суверене државе“. Управо зато што признаје новонасталу реалност нових суверених држава Србија има уставну обавезу да се стара о положају и националним интересима српског народа. И то може да чини одлучно и доследно и да се при томе не повлачи пред оптужбама о империјалним тежњама велике Србије. То је већ овештала идеолошка флоскула помоћу кој Србију треба стално држати у дефанзивној позицији и на тај начин јој наметнути кривицу за распад Југославије и злочине почињене у време одигравања грађанских ратова вођених на просторима где су претежно живели Срби.

Србија је на тај начин изложена непрестаној политизацији положаја српског питања и немогућности да изађе из затвореног круга непрестаних осуда за некооперативност и форсирање својих великосрпских интереса. Ових дана су се могле чути реакције да је захтев Србије за признавање конститутивности српског народа у Хрватској дао крила националистичкој десници у Хрватској која се и даље залаже да се Срби у потпуности елиминишу из Хрватске, а то су доказали и тзв. бранитељски просведи, на којима је дошло до злослутне манифестације неоусташтва и отвореног говора мржње, што није наишло на осуду званичника Хрватске који се тако здушно залажу за процес помирења и успостављање регионалне стабилности. Она може бити успостављана и одржана само ако се не поставља питање стварног положаја српског народа и испуњавања обавеза које има Хрватска држава према стотинама хиљада Срба прогнаних из Хрватске а који још увек нису ни близу остваривања својих елементарних људских и социјалних права. Напротив, инсистира се на недодирљивости бранитеља и оживљавању добро познате тезе о њиховој неспособности да почине ратне злочине, јер су учествовали у светом домовинском рату а против агресије српско-четничке ЈНА армаде. На овај начин се жели поништити суштински карактер овог рата који је био класичан грађански рат и оваква његова јасна карактеризација одређује и питање положаја српског народа у читавом региону, а посебно у Хрватској у којој је рат и наговештен управо анулирањем конститутивности српског народа у Хрватској.

Исти је случај и са оптужницама за ратне злочине у Босни и Херцеговини. И на њима је главнина оптужница окренута према Србима, док готово ниједан злочин учињен од стране Армије БИХ није процесуиран, а то се односи и на случај масакра у Добровољачкој улици. Тако долазимо у ситуацију да Србија мора, а све у име

успостављања стабилне регионалне сарадње и процеса помирења, да одустане од процесуирања ратних злочина почињених над Србима и на тај начин прихватити наметнуту колективну кривицу и једина спроводи обавезу суђења ратним злочинцима. Ту је на делу стара идеја о заједничком злочиначком подухвату и колективној кривици српског народа. Зато је постављање питања институционалног положаја српског народа у региону од посебног друштвеног и историјског значаја јер нам много казује о стварним намерама српске државе која је повлачењем дела своје стратегије о захтеву за конститутивност српског народа показала још једном да јој је важније да добије још један благонаклон и повољан поен у лавиринтима бриселске администрације него да се озбиљно заложи за поштовање људских и националних права српског народа у новонасталим државама. Чак су се могле чути оцене да нас и не треба да буде много брига колико има Срба у окружењу јер ми имамо важнија посла, и морамо се бавити искључиво Србима у Србији а они који живе ван своје матичне државе остаће без праве подршке и јасне политике јер се не сме рушити тако мукотрпно успостављена драгоцену регионална стабилност и унапредовани процес помирења. О томе нам најбоље говоре ставови који стижу из Црне Горе и Хрватске. Удружење избеглих Срба из Хрватске је упутило петицију за поштовање људских и социјалних права Срба прогнаних из Хрватске у време „Олује“ јер се Хрватска налази на прагу Европске уније у којој се поштују људска права и неприкосновеност приватне својине једино још да се ти европски стандарди примене и на прогнане Србе из Хрватске.

Ова петиција није повољно и са великим ентузијазмом примљена у редовима Владе Србије јер вероватно то њиховим политикантским и краткорочним циљевима руши успостављени процес консолидовања и стабилизације српско-хрватских односа. Још једном ће Срби из Хрватске бити жртве и таоци наших политичких заблуда и химера. Хрватска ће вероватно ући у Европску унију а да није решила изузетно важно питање повратка прогнаних Срба и заштите њихових људских права, а да при томе матична српска држава својом недоследном и калкулантском политиком неће учинити ништа да озбиљније ојача положај Срба у Хрватској. Напротив, она ће учинити све што се од ње тражи да не буде поново проглашена за реметилачки фактор у процесу европских интеграција и стабилизацији нашег региона.

О томе јасно сведочи и повлачење захтева за конститутивношћу српског народа у Црној Гори и Хрватској. Савет Европе је 2006. године затражио успоставу Срба у Хрватској као конститутивног народа. И управо је конститутивност српског народа једно од темељних историјских достигнућа српског народа који је тај статус изборио још у 19. веку, а нарочито након Другог светског рата када је дао немерљив допринос борби против фашизма и доживео стравичан геноцид. И управо је анулизација конститутивности српског народа била једна од главних фактора за избијање грађанског рата у тој до тада још увек чланици југословенске федерације. Намера хрватских сепаратиста била је јасна, остварити независну хрватску државу, али је тај тисућуљетни пројекат подразумевао и коначно решење српског питања и то пред очима

међународне заједнице која се толико здушно и данас брине за остваривање и заштиту људских права. У Хрватској јер на делу велики талас бранитељског шовинизма и нико није у стању да реално сагледа стање српског народа коме се истрајно намеће колективна кривица и командна одговорност, а од српске државе се захтева, а све у име одржавања добросуседских односа, да се одрекне покретања питања злочина почињених на Масленици, у Сиску, Лори, Осијеку, Загребу, Книну. Једино тако ће Србија ће бити прихваћена као поуздан фактор у изградњи регионалне стабилности – када коначно одустане од захтева за процесуирање ратних злочина почињених над Србима и приведе све осумњичене које тражи Хрватска, али без икаквог реципроцитета.

Питање положаја Срба у Црној Гори је ништа мање политизовано и смештено у контекст вођења тзв. великосрпске империјалне политике, зато је на први приговор црногорских власти наша влада брже-боље повукла спорну реченицу о захтеву за конститутивност српског народа у Црној Гори и тиме показала још једном да није спремна да доследно и без политичких калкулација брани српске националне интересе. А спорна реченица у стратегији Владе Србије дословно гласи: „Република Србија треба да као циљ свог настојања постави признање политичке конститутивности српског народа у Црној Гори, што подразумева чињеницу да до испуњења овог важног циља српског народа мора да ужива пуна национална права.“ А суштинско питање је да ли српски народ у Црној Гори ужива данас пуна национална права, али очигледно је да српска влада нема снаге да истраје у овом изузетно важном националном и државном захтеву.

„Ми смо се залагали за то да Срби буду конститутивни народ на основу нашег историјског права. Влада Србије је преузела ту идеју, за шта се залаже српски народ у Црној Гори. Али Влада Црне Горе је кренула у снажну кампању па смо на крају дошли до тога да Влада Србије заступа исте позиције као и Влада Црне Горе – да су Срби у Црној Гори национална мањина. Ми то нисмо, нити ћемо икада бити, не пристајемо на положај госта у властитој кући“, каже А. Мандић, лидер Нове српске демократије.

Из своје дефанзивне позиције и недостатка елементарне државничке доследности и конзистентности српска влада је још једном показала да није у стању да доследно државнички јасно заступа интересе нашег народа у региону и да је вољна да жртвује његов положај, статус и права, а све у име одржавања регионалне стабилности и то уз већ познату цену одрицања од суштинске идеје остваривања конститутивности и историјских и цивилизацијских права српског народа. Није зато чудно што се све чешће у Србији питамо да ли ми заиста имамо озбиљну државу или смо сведени на ниво руље или немуште гомиле која се ваља од немила до недрага. Одустајање од суштинског захтева за конститутивност српског народа у Хрватској и Црној Гори још један је снажан и тим више поражавајући доказ да ми још увек нисмо створили снажну и респектабилну државу већ се налазимо у некој врсти изнуђеног провизоријума насталог после

Још једна срамота српске владе

Пише: Маринко М. Вучинић
понедељак, 21 март 2011 23:14

дуготрајног распадања и разбијања југословенске федералне државе. А управо смо ми најтрагичније и најтеже платили и још увек плаћамо цену тог постјугословенског главињања и кошмара.